

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ȘTIINȚĂ ȘI TEHNOLOGIE
POLITEHNICA BUCUREȘTI
CENTRUL UNIVERSITAR PITEȘTI
ȘCOALA DOCTORALĂ FILOLOGIE**

TEZĂ DE DOCTORAT

Coordonator științific:

Prof. univ. dr. Ștefan Găitănaru

Doctorand:

Florea Ana-Maria (Floroiu)

PITEȘTI

2024

**STRUCTURI LINGVISTICE ȘI TEHNICI
ALE IMAGINARULUI ÎN OPERA LUI PANAIT CERNA**

CUPRINS

INTRODUCERE	7
I. PANAIT CERNA ȘI POEZIA ROMÂNĂ ÎN PRIMELE DECENII ALE SECOLULUI XX	14
1. Curente culturale și programe literare în perioada cuprinsă între sfârșitul secolului XIX și primii ani ai începutului de secol XX.....	14
2. Semănătorul și Curentul literar Semănătorism.....	21
3. Receptarea poeziei lui Panait Cerna în epocă.....	32
4. Doctrina poporanistă.....	39
5. Panait Cerna, debut poetic matur.....	43
6. Influențele eminesciene	47
7. Poeta faber.....	54
8. Panait Cerna, romanticul răătăcit în realism.....	62
9. Etic, etnic și estetic, o unitate în diversitate.....	68
10. Panait Cerna și recuzita simbolistă.....	71
11. De la imagine la idee (teorie și aplicații la <i>Lirica de idei</i>).....	76
12. Alte studii de istorie și critică literară.....	81
II. STRUCTURI ALE LIMBAJULUI	85
1. Nivelul lexical.....	89
2. Nivelul morfologic.....	90
2.1. Grupul nominal.....	90
2.2. Grupul verbal.....	100
2.3. Interjecția.....	107
2.4. Grupul prepozițional.....	108
2.5. Conjunțiile.....	108
3. Unități și structuri sintactice.....	111
3.1. Subiectul.....	111
3.2. Predicatul.....	114
3.3. Numele predicativ.....	115
3.4. Poziția atributului.....	116
3.5. Apozitia.....	117

3.6. Poziția complementului direct.....	117
3.7. Complementul indirect.....	118
3.8. Complementul prepozițional.....	119
3.9. Complementul de agent.....	119
4. Circumstanțialele.....	120
4.1. Circumstanțialul de loc.....	120
4.2. Circumstanțialul de timp.....	121
4.3. Circumstanțialul de mod.....	121
4.4. Circumstanțialul de cauză.....	122
4.5. Circumstanțialul de scop.....	123
4.6. Circumstanțialul condițional.....	123
4.7. Propoziția subordonată circumstanțială concesivă.....	123
4.8. Propoziția subordonată circumstanțială consecutivă.....	124
4.9. Alte circumstanțiale.....	124
4.9.1. Circumstanțialul cantitativ.....	124
4.9.2. Circumstanțialul opozițional.....	124
4.9.3. Circumstanțialul de excepție.....	124
4.9.4. Circumstanțialul instrumental.....	125
4.9.5. Circumstanțialul sociativ.....	125
III. ASPECTE STILISTICE: DE LA IMAGINE LA SIMBOL.....	126
1. Imaginarul poetic.....	126
1.1. Aspecte definatorii.....	126
1.2. Arhetipuri ale imaginarului.....	128
1.2.1. Conștiința unei realități transcendente.....	128
1.2.2. Dublul, moartea și viața de apoi.....	130
1.2.3. Alteritatea. Legătura dintre <i>Eu</i> și <i>Ceialți</i> , dintre <i>Noi</i> și <i>Ceialți</i>	130
1.2.4. Unitatea (refacerea unității primordiale).....	132
1.2.5. Actualizarea originilor.....	133
1.2.6. Evadarea; neasumarea condiției existențiale.....	135
2. Analize stilistice.....	135
3. Figurile de stil, teorii moderne.....	140

3.1. Metaplasmele.....	141
3.1.2. Aliterația.....	142
3.1.3. Asonanța.....	142
3.1.4. Proteza.....	143
3.1.5. Apocopa.....	143
3.1.6. Adjoncția.....	143
3.1.7. Alexia.....	143
3.2. Metataxele.....	144
3.2.1. Elipsa.....	144
3.2.2. Asindetonul.....	145
3.2.3. Polisindetonul.....	145
3.2.4. Incidența și paranteza.....	145
3.2.5. Concatenația.....	145
3.2.6. Enumerația.....	145
3.2.7. Repetiția.....	146
3.2.8. Anafora.....	147
3.2.9. Refrenul.....	148
3.2.10. Chiasmul.....	149
3.2.11. Inversiunea.....	149
3.2.12. Tmeza.....	150
3.3. Metasememele.....	150
3.3.1. Epitetul.....	151
3.3.2. Sinecdoca.....	153
3.3.3. Metonimia.....	154
3.3.4. Metafora.....	155
3.3.5. Personificarea.....	156
3.3.6. Comparația.....	157
3.3.7. Hiperbola.....	157
3.3.8. Antiteza.....	158
3.3.9. Oximoronul.....	159
3.3.10. Litota.....	159
4. Exclamația și Interogația.....	159

4.1. Exclamația.....	159
4.2. Interogația.....	161
5. Nivelul frazeologic și paremic.....	161
6. Deicticele.....	162
7. Dialogul direct.....	164
8. Oralitatea.....	165
8.1. Invocația.....	166
8.2. Etopeea.....	166
8.3. Incitarea.....	166
9. Nivelul prozodic.....	167
9.1. Picioarele metrice, măsura.....	167
9.2. Tipuri de strofe.....	170
9.2.1. Catrenul.....	173
9.2.2. Cvintetul.....	173
9.2.3. Sextina.....	174
9.3. Ritmul.....	174
9.4. Rima.....	183
IV. CONCLUZII.....	190
V. BIBLIOGRAFIE.....	195

STRUCTURI LINGVISTICE ȘI TEHNICI ALE IMAGINARULUI ÎN OPERA LUI PANAIT CERNA

Rezumat

Teza de doctorat „Structuri lingvistice și tehnici ale imaginarului în opera lui Panait Cerna” are ca punct de plecare dorința de a pătrunde în profunzimea creației unui poet aflat într-un nemeritat con de umbră, pentru a ilustra ideea că efortul său creator a avut efecte incontestabile în literatura română, mai ales că apariția scrierilor poetice și filozofice ale acestuia se produce momentul în care se defineau curente și orientări literare noi, care-și căutau exponenți pentru principiile estetice promovate.

Contextul literar românesc era unul în care ecourile eminescianismului se manifestau cu destulă forță, unul de acută absență a poezilor intelectuali.

Lucrarea își propune să dezvăluie, să demonstreze, să discute și să motiveze persistența eului poetic cernian și a poeziei cerniene, începând cu ideea că orice poet parcurge o cale a identificării, fie prin asocierea cu universul extern, fie cu o doctrină literară, determinate atât de metamorfoze intrinseci, cât și de interferențe care alcătuiesc diversele modalități de expresie.

Valorile sugestive ale cuvântului sunt evidente în poezia cerniană, a cărei esență este limbajul, ca expresie nu numai a unei comunități culturale contemporane poetului, ci și a izvoarelor primare și a formelor succesive de acumulare; poetul Panait Cerna supralicitează funcția expresivă a limbajului, de preferință pentru varianta cultă, literară a limbii.

Analizându-se textele poetice ale lui Cerna, se observă truda pentru cuvântul care nu doar imită, ci creează și poate închide în sine Universul prin metaforă, reflectând particularul, iar generalul din fenomene este sugerat prin ideea poetică.

Poezia cerniană explorează o zonă fragilă, de graniță, între curentele tradiționaliste și curentele moderniste, care aveau timide manifestări în epocă, eul situându-se dramatic între „mine” și ceilalți, între „mine” și realitate, între interior și exterior.

Cercetătorul operei lui Panait Cerna se află în situația delicată a intermediarului dintre creația poetică și receptorii care au nevoie să se acomodeze unui spațiu poetic, unde indescriptibilul, stările nedefinite, vibrația lirică devin cuvinte alese cu grijă de poet, „un mare talent pe deplin format”¹, potrivit aprecierii lui Nicolae Iorga.

¹ Cf. Bălan, *apud*. Iorga, 1981, p. 180

Criticii importanți ai epocii au recunoscut noutatea limbajului poetic al lui Cerna și au evidențiat aportul formației sale de teoretician asupra creației, prin registrul neologic folosit și prin renunțarea la procedeele vetuste care țineau de retorica sămănătoristă, reușind, totuși, să concentreze durerile și aspirațiile vremii lui, așa după cum susținea Mihail Dragomirescu².

Folosirea unui vocabular preponderent neologic se revendică din studiile pe care le-a avut, finalizate cu teza de doctorat „Lirica de idei”, din contactul permanent cu literatura europeană și filozofia germană, grație unei profunde cunoașteri a mai multor limbi străine.

Lucrarea și-a propus să descifreze, prin parcurgerea diacronică și sincronică a operei cerniene, mijloacele, metodele și modelele lingvistice, retorice, poetice și filozofice, validate de către poet, în structura de adâncime a operei sale.

Identificarea reușitelor poetului în ceea ce privește structura strofei, compoziția versului și, de asemenea, măsura, piciorul metric și rima, toate acestea nu au vizat un scop în sine (astfel de abordări, parțiale sau chiar totale au mai fost realizate), ci s-a urmărit, în mod special, structura poeziilor, iar nivelurile în funcție de care s-au realizat analiza și interpretarea, sunt nivelul lexical, nivelul semantic, cel morfologic și cel sintactic.

Au fost avute în vedere, de asemenea, contextul și diversitatea stilistică, pornindu-se de la exemple, pentru a se ajunge la concept, atenția concentrându-se pe configurarea ca sistem a întregului univers poetic.

Prezentarea imaginarului poetic cernian a avut în vedere și interpretarea aspectelor conotative ale principalelor metabole, acestea fiind metaplasmele, metataxele, metasememele și metalogisme.

Imaginarul poetic a fost descris în conformitate cu teoriile din studiile moderne de stilistică: Grupul μ, „Retorica generală și Retorica poeziei”, Pierre Fontanier, „Figurile limbajului”, Corin Braga, „Enciclopedia Imaginariilor din România”, I, fiind consultate și lucrările aparținând lui Gh. N. Dragomirescu, „Mică enciclopedie a figurilor de stil”, L. Galdi, „Introducere în stilistica literară a limbii române”, Irina Petraș, „Curențe literare, figuri de stil, genuri și specii literare, metrică și prozodie”, G. Duda, „Analiza textului literar”, Mihaela Mancaș, „Stil și Stilistică”, „Dicționar de Stilistică”.

În abordarea versificației, s-au folosit cercetările anterioare ale lui M. Bordeianu, „La versification roumaine”, N. Constantinescu, „Rima în poezia populară românească”, G.I. Tohăneanu, „Studii și cercetări lingvistice”, M. Funeriu, „Versificația românească”.

² Cf. Dragomirescu, 1934, p. 73

Analiza realizată în lucrarea propusă a vizat mai multe componente: critică și istorie literară, analiză lingvistică la toate nivelurile limbii; pentru analiza stilistică și evaluarea sistemului prozodic utilizându-se atât metode consacrate, cât și specifice.

În această teză, se suprapune receptarea critică pe analiza textului, la toate nivelurile acestuia: fonetic, lexical, gramatical, textual, stilistic și prozodic.

S-a realizat o cercetare integrală a poeziilor cerniene, concluziile fiind rezultate în urma unei analize totale a textului poetic, urmărindu-se relațiile dintre ideile poetice și mijloacele de expresivitate folosite pentru redarea acestora.

Apreciindu-i optimismul și intropatia, Mihail Dragomirescu îl apropie de Eminescu, prin limpezimea și originalitatea cu care redă plenitudinea vieții în lirica sa, devenind, astfel, „poetul fericirii umane”³.

Pasionații de poezie sunt încă atrași de vitalismul și finețea imaginarului poetic cernian, care-i pregătește, astfel, pentru receptarea adecvată a poeziei contemporane.

Sunt supuse atenției analize pertinente, cu explicații și exemplificări, pentru secvențele de text abordate.

De fapt, această lucrare urmărește să edifice formula actului poetic cernian, corelația dintre sensibilizarea ideii și valențele sugestive și empatice.

Trebuie semnalat, în primul rând, faptul că personalitatea poetului s-a individualizat cu destulă forță, chiar în perioada afirmării direcțiilor mimetice posteminesciene, în care multe creații, lipsite de originalitate, se constituiau din revărsarea geniului eminescian.

Validarea poetului de către criticii importanți ai epocii, a însemnat orientarea către o formulă nouă, diferită chiar și de cea a lirismului obiectiv, specifică lui Coșbuc și Goga și anume, poezia de idei.

Panait Cerna nu s-a îndepărtat de această formulă, ba mai mult a teoretizat-o și i-a intuit resursele în lucrarea sa de Doctorat, *Lirica de idei*, unii dintre criticii vremii (G. Călinescu), reproșându-i absolutizarea ideii, în defavoarea sensibilității, un anume paseism, care, pe alocuri permite elanul vitalist, optimismul.

Contextul în care a creat și s-a manifestat Cerna a fost unul marcat atât de copleșitoarea influență eminesciană, cât și de apariția curentelor moderniste.

Destinul potrivit a făcut ca Cerna să nu aibă timpul necesar orientării clare spre o anume doctrină literară sau, de ce nu, chiar al renunțării la poezie, în favoarea teoriei despre poezie.

³ Cf. Dragomirescu, 1934, p. 74

Primele poezii le publică la revista „Semănătorul”, înainte de politizarea programului acesteia de către Aurel C. Popovici.

Cerna va publica aici, înainte de venirea acestuia, alături de Mihail Sadoveanu, cel mai important prozator al revistei, dar și de simboțiști ca Ștefan Petică sau Ion Minulescu, spre admirația lui Nicolae Iorga, acesta considerând strălucit debutul poetului.

Iorga recunoaște factura impecabilă a versurilor și este, de asemenea, impresionat, că poetul traduce din Lenau, pe care putea să-l citească în original.

Cei mai mulți critici literari i-au recunoscut talentul, însă i-au reproșat „fundamentul” eminescian, originalitatea remarcându-se la nivelul ideaticii, dar trecerea de la idee la imagine este redusă.

Analiza stilistică a operei cerniene s-a rezumat de-a lungul timpului, la analize sumare, sub aspectul inventarierii unităților sau al exemplificărilor în texte, la urmărirea unei tematici anume, cum ar fi tema naturii și a iubirii, tematica religioasă sau cosmogonia, sub influența lui Eminescu.

În lucrare s-a pornit de la integrarea operei poetice, în estetica epocii în care a fost creată, ținându-se cont de părerea criticilor literari, s-a analizat modalitatea în care poetul s-a raportat la influențele diverselor curente literare ale vremii; au fost interpretate și exemplificate structuri de limbă, stil și prozodie, în încercarea de a dovedi valoarea textului poetic cernian.

Lucrarea conține trei capitole, structurate, fiecare, pe câte o componentă a creației cerniene, alături de *Introducere*, *Cuprins*, *Concluzii* și *Bibliografie*.

Capitolul întâi se numește *Panait Cerna și poezia română la începutul secolului XX* și propune, la început, o analiză a curentelor culturale și a programelor literare de la hotarul dintre cele două secole.

Deși Cerna publică în „Semănătorul” și are o critică elogioasă din partea lui Iorga, climatul noilor „Convorbiri” este adecvat temperamentului poetic cernian, criticul Mihail Dragomirescu asumându-și descoperirea lui Cerna, un colaborator, după părerea lui, neluat în seamă de alții pe vremea activității la „Sămănătorul”.

Mihail Dragomirescu ajunge la un moment dat să afirme că, o poezie a lui Cerna valorează mai mult decât toate poeziile lui Octavian Goga, acesta fiind convins că în aprecierea poeziilor lui Goga primează criteriul politic, nu cel estetic.

Apariția singurului volum publicat în timpul vieții va fi primită elogios de către „Viața românească”, iar Garabet Ibrăileanu, considerându-l poporanist datorită atitudinii față de problematica socială, îl așeza, alături de Sadoveanu și Goga, explicând motivele pentru care poezia

lui Cerna a trezit conștiința publicului și anume optimismul și umanitarismul său, criticându-i, totuși, originalitatea formei.

Asemenea acestuia, Dumitru Micu sesizează și el lipsa de strălucire a expresiei cerniene, însă „tonul măreț și patosul pot salva anumite poezii de banalitate”. Devine importantă astfel pentru înțelegerea diversității tematice și a preocupării pentru formă și analiza modului în care acesta a fost receptat în epocă (Subcapitolele: *Poeta faber, Un romantic rătăcit în realism, Etic, etnic și estetic, o unitate în diversitate, Panait Cerna și recuzita simbolistă, Idei în Lirica de idei, Alte studii de istorie și critică literară*).

Scrisă de o imaginație care avea cultură filozofică solidă și o constituție echilibrată, poezia lui Panait Cerna este una discretă, lucrată, gândită și simțită, fiind elogiată de critici importanți ca Titu Maiorescu și M. Dragomirescu și cântărită cu o anumită precauție pentru fantezia ei temperată, pentru inaderența la simbolism, de Lovinescu și Călinescu.

Călinescu motivează „asprimea cuvintelor” lui Cerna și o explică printr-o „inadaptare completă la limba română”, recunoscând, în egală măsură, că „poezia lui este pură” și ca atare, Cerna este „un poet trudnic”. „Poet laborios” îl consideră și Pompiliu Constantinescu.

Convenția clasicizantă a fost bine deprinsă, susține Mircea Scarlat, dar vocea, neindividualizată, „rămâne în umbra modelelor”, iar limbajul lui Cerna este atât de poetic, încât „plictisește”, acesta nefiind altceva decât un „poet modest”.

Mircea Scarlat consideră întemeiat reproșul făcut de G. Călinescu lui Cerna, de a fi fost în poezie, „conceptual” și „oratoric”, ceea ce este „de neiertat”, întrucât Cerna scria într-o perioadă în care „partizanii sugestiei câștigaseră teren solid”⁴.

Continuând ideea, Scarlat susține că noutatea cea mai importantă la sfârșitul veacului trecut era „impunerea sugestiei drept criteriu al poeticului”.

Noul criteriu nu este întâlnit însă la Panait Cerna, pe care îl compară cu Dimitrie Anghel, comparația fiind în defavoarea lui Cerna.

În subcapitolul dedicat *Liricii de idei* am pornit chiar de la afirmația lui Cerna potrivit căreia „ideile pot dobândi valoare poetică, în măsura în care acestea au devenit, mai întâi, experiențe afective ale poetului, gândirea asimilându-se în elementul ilogic al imaginarului”.

Cerna recunoaște progresul științei și impactul ei asupra societății care reneagă toate concepțiile mistice despre univers, ceea ce conduce la o reconsiderare a relației între om și natură.

⁴ Scarlat, 1984, pp. 183–185.

Aduce în prim plan exemplificări din toate literaturile Occidentului, cu accent pe cele germanice, citând și comentând operele lui Goethe, Schiller, Lenau, Byron, Shelley, Lamartine, Alfred de Vigny, Hugo sau Baudelaire.

Abordarea pe care o realizează în teza sa de doctorat se bazează pe o incredibilă capacitate de gândire circulară, deși nu a extins această atitudine dincolo de limitele liricului pentru că lui Panit Cerna îi plăcea mai presus de toate să fie poet.

În această lucrare, Panait Cerna subliniază nu de puține ori principiul potrivit căruia arta poetică este o reproducere a vieții, iar ideea poetică nu reprezintă nici pe departe o unitate abstractă, ci un ansamblu compact concret: „abstractul este schematic și mort”, scria Cerna.

De aceea, Volkelt însuși face următoarea observație în legătură cu teza lui Panait Cerna: „o adevărată plăcere să citești o asemenea lucrare”.

Capitolul al II-lea este intitulat *Structuri ale limbajului* (p. 80 - 131) și supune analizei elemente lingvistice, pe fiecare nivel al limbii, urmărindu-se textele publicate în volume.

Au fost inventariate neologismele, insistându-se asupra rolului lor în textul poetic.

Pornindu-se de la exemple, urmate de interpretarea acestora, au fost prezentate clasele și categoriile morfologice ale textului poetic; la nivelul sintactic au fost analizate, în același fel, elementele lingvistice, aparținând nivelului propozițional și frastic.

În capitolul al III-lea, în ceea ce privește aspectele stilistice, se au în vedere mai multe teorii și definiții pentru imaginar, cum ar fi cele ale lui Gilbert Durand, Jacques Le Goff, respectiv, Lucian Boia.

Într-un subcapitol de fond, se interpretează și se exemplifică figurile de stil din întreaga poezie cerniană.

Pentru decodarea imaginarului poetic cernian, am ales teoria dezvoltată de lucrarea „Pentru o istorie a imaginarului”, a istoricului român Lucian Boia.

Conform acestuia, imaginarul care se presupune că a apărut de-a lungul timpului prin manifestări individuale, s-a coagulat în structuri durabile, tradiționale, ca adevărate arhetipuri, care au ajuns, în cele din urmă, să fie fundamentale, reprezentative pentru epoci și generații întregi ale comunităților umane.

Avându-se în vedere teoriile Grupului μ , s-a recurs la clasificarea în metaplasme, metataxe, metasememe și metalogisme, și s-au interpretat figurile, s-au exemplificat, în funcție de tipologia acestora și, de asemenea, s-a evidențiat rolul conotației.

În lucrarea de față, în ceea ce privește picioarele metrice, a fost avută în vedere teoria lui Mihai Bordeianu care a demonstrat că, în limba română, ca și în alte limbi, structura metrică a cuvântului, determinată de accentul dinamic al acestuia, trebuie obligatoriu respectată.

În poezia cerniană putem întâlni, în general, versuri cu un singur tip de picior metric. Virtuozitatea poetului constă în felul în care acesta creează și respectă numărul de silabe dintr-un vers, alcătuirea strofelor, în raportul pe care-l are în vedere, între formula strofei și piciorul metric pentru care optează.

Cercetarea de față oferă o imagine complexă asupra activității poetice și teoretice a lui Panait Cerna și are în vedere analiza textelor poetice și a celor teoretice, valorizându-le din punct de vedere lingvistic, stilistic și prozodic.

Linguistic structures and techniques of the imaginary in the work
of Panait Cerna
Summary

The doctoral thesis "Linguistic structures and techniques of the imaginary in the work of Panait Cerna" has as its starting point the desire to penetrate the depth of the creation of a poet in an undeserved shadow cone, to illustrate the idea that his creative effort had effects indisputable in Romanian literature, especially since the appearance of his poetic and philosophical writings occurs at the time when new literary currents and orientations were being defined, which sought exponents for the promoted aesthetic principles.

The Romanian literary context was one in which the echoes of Eminescianism manifested themselves with enough force, one of acute absence of intellectual poets.

The work aims to reveal, demonstrate, discuss and motivate the persistence of Cernian poetic self and Cernian poetry, starting with the idea that any poet goes through a path of identification, either through association with the external universe or with a literary doctrine, determined both of intrinsic metamorphoses, as well as of interferences that make up the various ways of expression.

Panait Cerna's lyrical creation can be located in a paradigm that involves the identification, in the substratum of the work, of all the sources with and through which the author and the "right word" interacted.

Confessed or not, Panait Cerna, like creators of all times, sought to express his artistic creed, to circumscribe himself to the work and the aesthetic and cultural trends of the time, to become an authentic and representative voice, which would convince and, at the same time, inspire.

The suggestive values of the word are evident in Cernian poetry, whose essence is language, as an expression not only of a cultural community contemporary to the poet, but also of primary sources and successive forms of accumulation; the poet Panait Cerna outbids the expressive function of language, preferably for the cultured, literary version of the language.

Analyzing Cerna's poetic texts, one notices the effort for the word that not only imitates, but creates and can close the Universe in itself through metaphor, reflecting the particular, and the general in the phenomena is suggested by the poetic idea.

Cerna's poetry explores a fragile border area between traditionalist currents and modernist currents, which had timid manifestations in the era, the self dramatically situating itself between "me" and others, between "me" and reality, between inside and outside.

Cerna self recreates itself inside the work and, in order to discover itself, it needs to manifest itself, from the expressed identity, to its reconstitution, in an equivalence with the self.

Thus, along with a sensory "I", in the poems from the beginning of creation, where the Eminesian influence is evident, an "I" composed of senses, but also of cultural patterns, we also find the split self, the doubled self and the multiple self, in a vain game of voices. It is the type of self that comes closer to the inner structure of the modern creator, not realizing through the work an expression of the self, but a description of something beyond the self.

The researcher of Panait Cerna's work is in the delicate situation of the intermediary between the poetic creation and the receivers who need to accommodate themselves to a poetic space, where the indescribable, the undefined states, the lyrical vibration become words carefully chosen by the poet, "a great talent fully formed"[Cf. Bălan, apud. Iorga, 1981, p. 180], according to the assessment of Nicolae Iorga.

The important critics of the era recognized the novelty of Cerna's poetic language and highlighted the contribution of his formation as a theorist on creation, through the neological register used and by renouncing the old procedures that belonged to the samanarist rhetoric, managing, however, to focus the pains and aspirations of his time , as claimed by Mihail Dragomirescu [Cf. Dragomirescu, 1934, p. 73].

The use of a predominantly neological vocabulary is claimed from the studies he had, completed with the doctoral thesis "Lyrics of Ideas", from the permanent contact with European literature and German philosophy, thanks to a deep knowledge of several foreign languages.

The work aimed to decipher, through the diachronic and synchronic passage of Cerna's work, the means, methods and linguistic, rhetorical, poetic and philosophical models validated by the poet, in the deep structure of his work.

The aim of the work was to reposition the Cernian poetic text, in the context of Romanian poetry, by emphasizing modernity, at the level of form.

The identification of the poet's achievements in terms of the structure of the stanza, the composition of the verse and also the measure, the metrical foot and the rhyme, all these did not aim at an end in itself (such approaches, partial or even total, have been made before), but especially the

structure of the poems, and the levels according to which the analysis and interpretation were carried out, are the lexical level, the semantic level, the morphological level and the syntactic level.

Context and stylistic diversity were also taken into account, starting from examples to arrive at the concept, focusing on the system configuration of the entire poetic universe.

The presentation of the Cerna's poetic imaginary also considered the interpretation of the connotative aspects of the main metaphors, which are metaplasms, metataxes, metasemes and metalogisms.

The analysis of the Cerna's language starts from highlighting the importance of the poet in the space of Romanian literature. That is why, thanks to the information and interpretations they contain, the most important critical and historical studies of literature have been studied and used, since Eugen Lovinescu's "History of Contemporary Romanian Literature", vol. II, from 1981, "The history of Romanian literature from its origins to the present", published in 1982, by G. Călinescu, up to the more recent studies in the "General Dictionary of Romanian Literature" (letters C, D), published in 2004.

Since until the time of writing the thesis, a complete edition of Panait Cerna's poems had not appeared, for the references to the text, I used the volumes *Floare si genune*, 1968, respectively, *Poems*, 1976, especially since, in the volume, "Flower si genune ", not all poems were included.

Regarding the analysis of linguistic features, the normative grammar works were used, first of all: GALR, I, II, 2008; GBLR, 2016, but also other works on grammar, lexicology and phonetics, useful for the analysis of each level of the language.

The poetic imaginary was described in accordance with the theories of modern stylistics studies: Group μ , "General Rhetoric and Rhetoric of Poetry", Pierre Fontanier, "Figures of Language", Corin Braga, "Encyclopedia of Imaginaries in Romania", I, also consulting the works belonging to Gh. N. Dragomirescu, "Small encyclopedia of stylistic figures", L. Galdi, "Introduction to the literary stylistics of the Romanian language", Irina Petraş, "Literary currents, stylistic figures, genres and literary species, metric and prosody ", G. Duda, "Analysis of literary text", Mihaela Mancaş, "Style and Stylistics", "Dictionary of Stylistics".

In the approach to versification, the previous researches of M. Bordeianu, "La versification roumaine", N. Constantinescu, "Rhyme in popular Romanian poetry", G.I. Tohăneanu, "Linguistic studies and research", M. Funeriu, "Romanian Versification".

The analysis carried out in the proposed work concerned several components: literary criticism and history, linguistic analysis at all levels of the language; for stylistic analysis and evaluation of the prosodic system using both established and specific methods.

In this thesis, the critical reception is superimposed on the analysis of the text, at all its levels: phonetic, lexical, grammatical, textual, stylistic and prosodic.

A comprehensive research of Cerni's poems was carried out, the conclusions being the result of a total analysis of the poetic text, following the relationships between the poetic ideas and the means of expressiveness used to render them.

Appreciating his optimism and intropathy, Mihail Dragomirescu brings him closer to Eminescu, through the clarity and originality with which he renders the fullness of life in his lyrics, thus becoming "the poet of human happiness" [Cf. Dragomirescu, 1934, p. 74].

Poetry enthusiasts are still attracted by the vitality and finesse of the Cernian poetic imaginary, which thus prepares them for the proper reception of contemporary poetry.

Pertinent analyses, with explanations and examples, for the text sequences addressed are subject to attention.

In fact, this work aims to build the formula of the Cernian poetic act, the correlation between the awareness of the idea and the suggestive and empathetic valences.

It should be pointed out, first of all, that the poet's personality became individualized with enough force, even during the period of the affirmation of the post-Eminesian mimetic directions, in which many creations, lacking originality, consisted of the outpouring of Eminesian genius.

The validation of the poet by the important critics of the era, meant the orientation towards a new formula, different even from that of objective lyricism, specific to Coșbuc and Goga, namely, the poetry of ideas.

Panait Cerna did not move away from this formula, rather he theorized it and intuited its resources in his PhD work, *Lyric of Ideas*, some of the critics of the time (G. Călinescu), reproaching him for absolutizing the idea, to the detriment of sensitivity, a certain passeism, which, in some places, allows vitalistic momentum, optimism.

The context in which Cerna created and manifested itself was one marked both by the overwhelming Eminesian influence and by the emergence of modernist currents.

The adverse fate meant that Cerna did not have the necessary time for a clear orientation towards a certain literary doctrine or, why not, even to give up poetry in favor of the theory about poetry.

They published their first poems in the magazine "Semanătorul", before the politicization of its program by Aurel C. Popovici.

Cerna will publish here, before his arrival, alongside Mihail Sadoveanu, the magazine's most important prose writer, but also symbolists like Ștefan Petița or Ion Minulescu, to the admiration of Nicolae Iorga, who considered the poet's debut brilliant.

Iorga recognizes the impeccable quality of the verses and is also impressed that the poet translates from Lenau, which he could read in the original.

Most literary critics recognized his talent, but criticized his Eminesian "foundation", the originality being noted at the level of ideation, but the transition from idea to image is reduced.

The stylistic analysis of Cerni's work has been summed up over time, to summary analyses, in terms of the inventory of units or examples in the texts, to the pursuit of a specific theme, such as the theme of nature and love, religious themes or cosmogony, under the influence of Eminescu.

The work started from the integration of the poetic work, in the aesthetics of the era in which it was created, taking into account the opinion of literary critics, the manner in which the poet related to the influences of the various literary currents of the time was analyzed; language structures, style and prosody were interpreted and exemplified, in an attempt to prove the value of the Cernian poetic text.

The work contains three chapters, each structured on a component of Cernia's creation, along with *Introduction*, *Contents*, *Conclusions* and *Bibliography*.

The first chapter is called *Panait Cerna and Romanian poetry at the beginning of the 20th century* and proposes, at the beginning, an analysis of cultural currents and literary programs from the border between the two centuries.

Although Cerna publishes in "Semăntorul" and has a laudatory criticism from Iorga, the climate of the new "Convorbiri" is appropriate to Cerna's poetic temperament, the critic Mihail Dragomirescu assuming the discovery of Cerna, a collaborator, in his opinion, not taken into account by others during the activity at the "Semăntorul".

At one point, Mihail Dragomirescu comes to say that a poem by Cerna is worth more than all the poems of Octavian Goga, he being convinced that in the appreciation of Goga's poems the political criterion comes first, not the aesthetic one.

The appearance of the only volume published during his lifetime will be praised by "Viața românească", and Garabet Ibrăileanu, considering him poporanist due to his attitude towards social

issues, placed him, alongside Sadoveanu and Goga, explaining the reasons why Cerna's poetry awakened the public's consciousness, namely its optimism and humanitarianism, criticizing, however, its originality of form.

Similarly, Dumitru Micu also notices the lack of brilliance of Cerna's expression, but "the grand tone and pathos can save certain poems from banality".

It thus becomes important for the understanding of the thematic diversity and the concern for form and the analysis of how it was received in the era (Subchapters: *Poeta faber, A romantic lost in realism, Ethical, ethnic and aesthetic, a unity in diversity, Panait Cerna and props symbolist, Ideas in the Lyric of Ideas, Other studies of history and literary criticism*).

Written by an imagination that had solid philosophical culture and a balanced constitution, Panait Cerna's poetry is discreet, worked, thought and felt, being praised by important critics like Titu Maiorescu and M. Dragomirescu and weighed with a certain caution for its tempered fantasy, for non-adherence to symbolism, by Lovinescu and Călinescu.

Călinescu motivates Cerna's "harshness of words" and explains it through a "complete inadaptation to the Romanian language", recognizing, equally, that "his poetry is pure" and as such, Cerna is "a struggling poet". Pompiliu Constantinescu also considers him a "laborious poet".

The classicizing convention was well learned, claims Mircea Scarlat, but the voice, not individualized, "remains in the shadow of the models", and Cerna's language is so poetic that it "bores", he being nothing but a "modest poet".

Mircea Scarlat considers as well-founded the reproach made by G. Călinescu to Cerna, that he was in poetry, "conceptual" and "oratorical", which is "unforgivable", since Cerna wrote in a period when "the partisans of the suggestion had gained ground solid" [Scarlat, 1984, pp. 183–185.].

Continuing the idea, Scarlat claims that the most important innovation at the end of the last century was "the imposition of suggestion as the criterion of the poetic".

The new criterion is not met with Panait Cerna, whom he compares with Dimitrie Anghel, the comparison being against Cerna.

In the sub-chapter dedicated to the *Lyric of Ideas*, i started from Cerna's statement according to which "ideas can acquire poetic value, to the extent that they first became affective experiences of the poet, thinking assimilating into the illogical element of the imaginary".

Cerna recognizes the progress of science and its impact on society that disavows all mystical conceptions of the universe, which leads to a reconsideration of the relationship between man and nature.

It brings to the fore examples from all the literature of the West, with an emphasis on the German ones, citing and commenting on the works of Goethe, Schiller, Lenau, Byron, Shelley, Lamartine, Alfred de Vigny, Hugo or Baudelaire.

The approach he takes in his doctoral thesis is based on an incredible capacity for circular thinking, although he did not extend this attitude beyond the limits of the lyric because Panit Cerna liked above all to be a poet.

In this work, Panait Cerna not infrequently emphasizes the principle according to which poetic art is a reproduction of life, and the poetic idea is far from representing an abstract unity, but a concrete compact ensemble: "abstract is schematic and dead", wrote Cerna .

That is why Volkelt himself makes the following observation about Panait Cerna's thesis: "a real pleasure to read such a work".

Chapter II is entitled *Structures of the language* (p. 80 - 131) and analyzes linguistic elements, at each level of the language, following the texts published in the volumes.

Neologisms were inventoried, insisting on their role in the poetic text.

Starting from the examples, followed by their interpretation, the morphological classes and categories of the poetic text were presented; at the syntactic level, the linguistic elements, belonging to the propositional and phrasal levels, were analyzed in the same way.

In the third chapter, regarding the stylistic aspects, several theories and definitions for the imaginary are considered, such as those of Gilbert Durand, Jacques Le Goff, respectively, Lucian Boia.

In a substantive sub-chapter, the stylistic figures from the entire Cernian poetry are interpreted and exemplified.

To decode the Cernian poetic imaginary, I chose the theory developed by the work "For a history of the imaginary", by the Romanian historian Lucian Boia.

In a substantive sub-chapter, the stylistic figures from the entire Cernian poetry are interpreted and exemplified.

To decode the Cernian poetic imaginary, I chose the theory developed by the work "For a history of the imaginary", by the Romanian historian Lucian Boia.

According to him, the imaginary that is supposed to have appeared over time through individual manifestations, coagulated in durable, traditional structures, as true archetypes, which eventually came to be fundamental, representative of entire eras and generations of human communities.

Taking into account the theories of the μ Group, the classification into metaplasms, metataxes, metasemes and metalogisms was resorted to, and the figures were interpreted, exemplified, according to their typology, and the role of connotation was also highlighted.

In the present paper, regarding metrical feet, Mihai Bordeianu's theory was taken into account, which demonstrated that, in Romanian, as in other languages, the metrical structure of the word, determined by its dynamic accent, must be respected.

In Cernian poetry we can generally find verses with only one type of metrical foot. The poet's virtuosity consists in the way he creates and respects the number of syllables in a verse, the composition of the stanzas, in the relationship he has in mind, between the formula of the stanza and the metric foot he opts for.

The present research offers a complex picture of Panait Cerna's poetic and theoretical activity and considers the analysis of poetic and theoretical texts, valuing them from a linguistic, stylistic and prosodic point of view.

BIBLIOGRAFIE

1. EDIȚII

Cerna, P., *Floare și genune*, (Ediție: Râpeanu, V.), București, Editura pentru Literatură, 1968.

Cerna, P., *Poezii*, (Ediție: Râpeanu, V.), București, Editura Minerva, 1976.

Cerna, P., *De-aș avea eu coiful din poveste*, (Ediție: Râpeanu, V.), București, Editura Tineretului, 1965.

Cerna, P., *Lirica de idei*, București, Editura Univers, 1974

2. STUDII

Bonhomme, M., *Les figures clés du discours*, Paris, Mémo Seuil, 1998.

Bordeianu, M., *La versification roumaine*, Iași, Editura Junimea, 1983.

Braga, C., *Enciclopedia imaginariilor din România I, Imaginar literar*, Iași, Polirom, 2020

Brătucu, M., *Funcția artistică a versificației. Momentul Eminescu*, în *Limbă și Literatură*, nr., 6, 1962.

Byck, J., *Studii și articole*, București, Editura Științifică, 1967.

Caracostea, D., *Expresivitatea limbii române*, Iași, Editura Polirom, 2000.

Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Minerva, 1982.

Călinescu, M., *Conceptul modern de poezie. De la romantism la avangardă*, Pitești, Paralela 45, 2002.

Chevalier, J., Gheerbrant, A., *Dicționar de simboluri*, I, București, Editura Artemis, 1994; București, Editura Saeculum, 2007.

Ciompec, G., *Morfosintaxa adverbului românesc – Sincronie și diacronie*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1985.

Constantinescu, N., *Rima în poezia populară românească*, București, Editura Minerva, 1973.

Corniță, G., *Manual de stilistică*, Baia Mare, Editura Umbria, 1995,

Coșeriu, E., *Determinare și cadru*, în Coșeriu, E., *Omul și limbajul său*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2009.

Coșeriu, E., *Omul și limbajul său*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2009.

Coșeriu, E., *Lingvistica textului. O introducere în hermeneutica sensului*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013.

Coteanu, I., *Stilistica funcțională a limbii române. Stil, stilistică, limbaj*, București, Editura Academiei, 1973.

Crăciun, Gh., *În căutarea referinței*, Pitești, Editura Paralela 45, 1998.

Cumpenașu, G., *Interjecția în limba română. Structura semantică și gramaticală*, Pitești, Editura Universității din Pitești, 2017.

DGLR, I, II (2004), III, IV (2005), V (2006), VI (2007), VII (2009), Simion, E., (Coordonator), *Dicționarul general al literaturii române*, Editura Univers Enciclopedic, București.

Dima, Al., *Aspecte naționale ale curentelor literare internaționale*, București, Editura Cartea Românească, 1973

Dimitriu, C., *Tratat de gramatică a limbii române, I Morfologia*, 1999; *II, Sintaxa*, 2002, Iași, Editura Institutul European.

Dinu, M., *Ritm și rimă în poezia românească*, București, Editura Cartea Românească, 1986.

DLRO, *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, Editura Academiei, 1979. 227228

Dragomirescu, Gh., N., *Mică enciclopedie a figurilor de stil*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1975.

Dragomirescu, M., *Știința literaturii. Introducere în știința literaturii. Estetica generală. Estetica literară*, București, Editura Institutului de Literatură, 1926.

Drăgan, A., *L'Interjection. Étude pragmatique*, București, Editura Cartea Universitară, 2004.

DSR, A-C, Zăciu, M., Papahagi, M., Sasu, A., (Coordonatori), *Dicționarul scriitorilor români, AC*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1995.

DȘL, Bidu-Vrânceanu, A., Călărășu, C., Ionescu-Ruxăndoiu, L., Mancaș, M., Pană

- Dindelegan, G., *Dicționar de științe ale limbii*, București, Editura Nemira, 2001
- Duda, G., *Analiza textului literar*, București, Editura Humanitas, 2000.
- Du Marsais, *Despre tropi*, București, Editura Univers, 1981
- Fontanier, P., *Figurile limbajului*, București, Editura Univers, 1977
- Funeriu, I., *Versificația românească*, Timișoara, Editura Facla, 1980.
- Gáldi, L., *Introducere în stilistica literară a limbii române*, București, Editura Minerva, 1976.
- GALR, Guțu Romlo, V., (Coordonator), *Gramatica limbii române, I, Cuvântul, II, Enunțul*, București, Editura Academiei, 2008.
- GBLR, Pană Dindelegan, G., (Coordonator), *Gramatica de bază a limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2016
- GLRA, *O gramatică a limbii române altfel*, Pană-Dindelegan, (Editor), București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2013
- Găitănanu, Șt., *Les codes de la langue et la dynamique du texte littéraire*, în *Langue et littérature. Repères identitaires en contexte européen*, nr. 20, 2018.
- Genette, G., *Figuri*, București, Editura Univers, 1978.
- Golopenția-Eretescu, S., *Structura de suprafață și structura de adâncime în analiza sintactică*, în *Probleme de lingvistică generală*, V, 1967.
- Grammont, M., *Petit traité de versification française*, Paris, Armand Colin, 1968.
- Graur, Al., *Limba literară*, în *Studii de lingvistică generală*, București, Editura Academiei Române, 1960.
- Grupul μ, (J. Dubois, F. Edeline, J.M. Klinkenberg, P. Minguet, F. Pire, H., Trinon), *Retorică generală*, București, Editura Univers, 1974.
- Guțu Romalo, V., *Sintaxa limbii române. Probleme și interpretări*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1973.
- Hăulică, C., *Textul ca intertextualitate. Pornind de la Borges*, București, Editura Eminescu, 1981.
- Hrebák, J., *Introducere în teoria versificației (traducere și adaptare pentru limba română)*, București, Editura Universității din București, 2016.
- Ionescu-Ruxăndoiu, L., *Conversația. Structuri și strategii. Sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite*, București, Editura Universitas, 1999.
- Iordan, I., *Stilistica limbii române*, București, Editura Științifică, 1975.

- Jordan, I., *Limba literară*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1977.
- Irimia, D., *Introducere în stilistică*, Iași, Editura Polirom, 1999.
- Irimia, D., *Gramatica limbii române*, Iași Editura Polirom, 2008.
- Jakobson, R., *Lingvistică și poetică. Aprecieri retrospective și considerații de perspectivă*, în *Probleme de stilistică. Culegere de articole*, București, Editura Științifică, 1964.
- Kayser, W., *Opera literară. O introducere în știința literaturii*, București, Editura Univers, 1979.
- Kerbrat-Orecchioni, C., *La connotation*, Lyon, Presses Universitaires, 1977
- Lovinescu E., *Istoria literaturii române contemporane*, vol II, București, Editura Minerva, 1981.
- Lüder, E., *Procedee de de gradație lingvistică*, Iași, Editura „Alexandru Ioan Cuza”, 1996.
- Maioreșcu, T., *O cercetare critică a poeziei române de la 1867*, în *Critice*, București, Editura Minerva, 1984.
- Maingueneau, D., *Discursul literar*, Iași, Institutul European, 2007.
- Maingueneau, D., *Pragmatică pentru discursul literar*, Iași, Institutul European, 2007; b. 230
- Mancaș, M., *Dicționar de stilistică*, București, Spandugino, 2023
- Mancaș, M., *Stil și Stilistică*, Editura Universității din București, 2022
- Micu, D., *Literatura română la începutul secolului XX*, București, Editura pentru Literatură, 1964.
- Molea, V., *Delimitări ale oralității în limba română actuală*, în *Limba română*, nr. 1, 2019.
- Morier, H., *Dictionnaire de poétique et de rhétorique*, Paris, Presses Universitaires de France, 1961.
- Munteanu, Șt., *Stil și expresivitate poetică*, București, Editura Științifică, 1972.
- Osiac, M., *Substantivul în perspectivă confruntativă*, București, Editura Fundației România de Măine, 2003.
- Panaiteșcu, V., (Coordonator), *Terminologie poetică și retorică*, Iași, Editura Universității „Al. Ioan Cuza”, 1994.
- Până Dindelegan, G., *Elemente de gramatică. Dificultăți, controversate, noi*

interpretări, București, Editura Humanitas, 2003.

Papadima, Ov., *Literatura populară română. Din istoria și poetica ei*, Editura pentru Literatură, București, 1968.

Pânzaru, I., *Cercetare de estetică a oralității*, București, Editura Universitas, 1989.

Petraș, I., *Curențe literare, figuri de stil, genuri și specii literare, metrică și prozodie*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996.

Piru, Al., *Istoria literaturii române*, București, Editura Grai și Suflet – Cultura națională, 1994.

Pușcariu, S., *Cercetări și studii*, București, Editura Minerva, 1974.

Râpeanu, V., *Studiu introductiv, Panait Cerna, Floare și genune*, București, Editura pentru Literatură, 1968

Saussure, F., *Cours de linguistique générale*, Payot, Paris, 1982

Scarlat, M., *Istoria poeziei românești, vol. II*, București, Editura Minerva, 1984.

SILR, (Chivu, Gh., Pană Dindelegan, G., Dragomirescu, A., Nedelcu, I., Nicula, I., coordonatori), *Studii de istorie a limbii române. Morfosintaxa limbii literare în secolele al XIX-lea și al XX-lea*, București, Editura Academiei, 2012.

Slave, E., *Metafora în limba română. Comentarii și aplicații*, București, Editura Științifică, 1991.

Stati, S., *Douăzeci de scrisori despre limbaj*, București, Editura Științifică, 1973.

Stati, S., *Teorie și metodă în sintaxă*, București, Editura Academiei, 1967.

Stati, S., *Elemente de analiză sintactică*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1972.

Streinu, Vl., *Versificația modernă. Studiu istoric și teoretic și teoretic asupra versului liber*, București, Editura pentru Literatură și Artă, 1966.

Stroia, Gh., *Prelegeri de estetică. Specificul național al artei și literaturii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1967.

Tohăneanu, G., I., *Ritm dominant, substituiți ritmice, ritm „secund”*, în vol. *Dincolo de cuvânt*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976.

Tohăneanu, G., I., *Accidentări expresive ale traseului ritmic dominant*, în *Studii și cercetări lingvistice*, nr. 4, 1984.

Tomașevski, B., *Teoria literaturii, Poetica*, București, Editura Univers, 1973

Ungureanu, E., *Construcția incidentă în limba română*, Rm. Vâlcea,

Editura Conphys, 2002

Vasiliu, Em., *Fonologia limbii române*, Editura Științifică, București, 1965.

Vianu, T., *Studii de stilistică*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1968.

Vianu, T., *Opere, 4*, București, Editura Minerva, 1975.

Zafiu, R., *Poezia simbolistă românească, Antologie, introducere, dosare critice, comentarii, note și bibliografie* de R., Zafiu; București, Editura Humanitas, 1996.

